

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
MINISTRY OF EDUCATION AND SCIENCE OF UKRAINE
МИНИСТЕРСТВО ОБРАЗОВАНИЯ И НАУКИ УКРАИНЫ

МІНІСТЕРСТВО АГРАРНОЇ ПОЛІТИКИ ТА ПРОДОВОЛЬСТВА УКРАЇНИ
MINISTRY OF AGRARIAN POLICY AND FOOD OF UKRAINE
МИНИСТЕРСТВО АГРАРНОЙ ПОЛИТИКИ И ПРОДОВОЛЬСТВИЯ УКРАИНЫ

Харківський національний аграрний університет імені В.В. Докучаєва
Kharkiv National Agrarian University named after V.V. Dokuchayev
Харьковский национальный аграрный университет имени В.В. Докучаева

***НАУКОВІ ЗАСАДИ СУЧАСНИХ ТЕХНОЛОГІЙ ВИРОЩУВАННЯ ТА
ПІДВИЩЕННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ ЗБЕРІГАННЯ СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКОЇ
ПРОДУКЦІЇ***

***SCIENTIFIC BASIS OF MODERN GROWING TECHNOLOGIES AND EFFICIENCY
INCREASE OF AGRICULTURAL PRODUCTS STORAGE***

***НАУЧНЫЕ ОСНОВЫ СОВРЕМЕННЫХ ТЕХНОЛОГИЙ ВЫРАЩИВАНИЯ И
ПОВЫШЕНИЯ ЭФФЕКТИВНОСТИ ХРАНЕНИЯ СЕЛЬСКОХОЗЯЙСТВЕННОЙ
ПРОДУКЦИИ***

МАТЕРІАЛИ/MATERIALS/MАТЕРИАЛЫ

***IV Міжнародної науково-практичної конференції
молодих вчених, аспірантів і студентів***

***IV International scientific and practical conference
of young scientists, postgraduate students and students***

***IV Международной научно-практической конференции
молодых ученых, аспирантов и студентов***

27-28 жовтня 2016 р./27-28 –th of October, 2016/27-28 октября 2016 г.

Харків/Kharkiv/Харьков

виробництва. Використання цих сортів у виробництві буде сприяти вирішенню проблеми дефіциту рослинного білка, а за рахунок покращення складу попередників у сівоzmінах – підвищенню ефективності вирощування провідних зернових культур.

Список використаних джерел

1. Бабич А. О. Світові ресурси рослинного білка / А. О. Бабич, А. А. Бабич-Побережна // Селекція і насінництво. – 2008. – Вип. 96. – С. 215–222.
2. Бушулян О. В. Нут: генетика, селекція, насінництво, технологія вирощування : Монографія / О. В. Бушулян, В. І. Січкарь. – Одеса, 2009. – 248 с.
3. Довідник з вирощування зернових та зернобобових культур / [В. В. Лихочвор, М. І. Бомба, С. В. Дубковецький та ін.]. – Львів : Українські технології, 1999. – 408 с.
4. Січкарь В. І. Перспективи селекції нуту в умовах північного Лісостепу України / В. І. Січкарь, О. В. Бушулян // Вісник аграрної науки. – 2000. – № 1. – С. 38–40.
5. Балашова Н. Н. Мировые тенденции производства и потребления нута / Н. Н. Балашова // Зерновое хозяйство. – 2003. – № 8. – С. 5–8.
6. Побережна А. А. Світове і вітчизняне виробництво та кон'юнктура ринку зернобобових культур / А. А. Побережна // Зб. наук. пр. ЛНАУ. – 2002. – № 20 (32). – С. 48–49.
7. Горлов И. Ф. Новая высокобелковая добавка из нута / И. Ф. Горлов, Е. В. Шиндялова, Л. Г. Сапожникова // Мясная индустрия. – 1999. – № 6. – С. 24–25.
8. Нутове майбутнє /Р. Польовий // Агробізнес сьогодні. – 2010. – № 24. – С. 28.
9. Бушулян О. В. Селекція нуту: результати та перспективи // Збірник наукових праць СГІ. – 2014. – Вип. 23(63). – С. 43–49.
10. Січкарь В. І. Стан науково-дослідних робіт з селекції зернобобових культур в Україні // Збірник наукових праць СГІ. – 2010. – Вип. 15(55). – С. 6–13.

УДК 635.657:575

Вус Н.О., молод. наук. співроб.*

Інститут рослинництва імені В.Я. Юр'єва

ДЖЕРЕЛА ВИСОКОЇ ЯКОСТІ НАСІННЯ ЗРАЗКІВ НУТУ ІЗ ГЕНОФОНДУ НАЦІОНАЛЬНОГО ЦЕНТРУ ГЕНЕТИЧНИХ РЕСУРСІВ РОСЛИН УКРАЇНИ

Забезпечення населення високоякісним білком рослинного походження дуже важливе для харчової безпеки країни. Вирішити цю проблему в повному

*Науковий керівник – Кобизєва Л.Н., д-р с.-г. наук, старш. наук. співроб., головний спеціаліст лабораторії генетичних ресурсів зернобобових і круп'яних культур

обсязі допомагають зернобобові культури. Серед яких нут за рахунок своєї високої посухостійкості набирає важливого значення. В зоні східного Лісостепу України спостерігається нижчий рівень вмісту білка в насінні зернобобових культур, ніж в південних регіонах, тому виділення джерел високобілковості один з пріоритетних напрямків сучасної селекції. Ще одним важливим показником високих харчових якості насіння нуту є швидкість його розварювання. Зразки, що поєднують в собі високу швидкість розварювання і високий вміст білка - це джерела високих показників якості насіння.

Досліди проводились в 2011–2015 роках в лабораторії генетичних ресурсів зернобобових і круп'яних культур Національного центру генетичних ресурсів рослин України за загальноприйнятими методиками [1]. Польові випробування були закладені на дослідних полях Інституту рослинництва ім. В.Я. Юр'єва НААН по попереднику – озима пшениця. Агротехніка - загально прийнята при вирощуванні нуту в східній частині Лісостепу України. В лабораторних умовах проведено оцінку вмісту білка за К'ельдалем (по методу Рушковського) [2] у лабораторії якості зерна Інституту рослинництва ім. В.Я. Юр'єва та швидкості розварюваності насіння згідно методичних вказівок [3]. Оцінка отриманих результатів проводилась згідно класифікатору роду *Cicer* L. [4]. За роки досліджень у вивченні було 140 зразків нуту з різних країн світу. Всі зразки показали задовільну або добру розварюваність насіння, коефіцієнт розварювання склав від 1,9 до 2,3. В середньому серед вивчених зразків коефіцієнт розварювання склав 2,08. Еталон розварюваності насіння - сорт Дніпровський 1 (Україна) не перевищив жоден зразок (коефіцієнт розварюваності - 2,3). На рівні еталону розварювання насіння показали 7 зразків – коефіцієнт розвареності від 2,25 до 2,3. Рівень розварюваності вище середнього продемонстрували 23 зразки.

За роки вивчення зразки нуту показали рівень білка від 17,47 % до 23,28 % (в середньому 20,57 %), що за класифікатором дорівнює середньому рівню вмісту білка. Перевищили цей показник 20 з вивчених зразків. Переважна кількість яких - зразки українського походження (16 зразків), що представлені як місцевими, так і селекційними сортами і лініями. По два зразки походженням з Ізраїлю та Молдови. Максимальний вміст білка (вище 22 %) продемонстрували українські сорти Буджак і Дніпровський 1, селекційна лінія Луг 27/09 та місцевий зразок UD0501073.

Зразки, що мають високий коефіцієнт розварюваності і високий рівень білка – цінні джерела для селекції на високу харчову якість насіння. Таких за період 2011 – 2015 роки було виділено 6 зразків: UD0502047, UD0502049, UD0502051, UD0501073, UD0501140 (Україна) та UD0502084 (Ізраїль). Місцеві зразки українського походження було зібрано співробітниками лабораторії інтродукції НЦГРРУ під час експедиції по південним регіонам України.

Таким чином в колекції нуту Національного центру генетичних ресурсів рослин України зберігаються унікальні зразки місцевого походження, які є джерелом цінних ознак і можуть бути впроваджені в селекційний процес для створення нових сортів нуту з високими харчовими якостями.

1. Методичні рекомендації з вивчення генетичних ресурсів зернобобових

культур.

2. Методы биохимического исследования растений; под. ред. А.И. Ермакова. – Л.: Агропромиздат, 1987. – 430 с.

3. Технологическая оценка зерна гороха, чечевицы, фасоли: метод. указания; под. ред. В.И. Комаровой и Р.К. Прорешневой. – С.-Пб., 1992. – 17 с.

4. Широкий уніфікований класифікатор роду *Cicer* L.; підгот. О.М. Безугла, Л.Н. Кобизєва, В.К. Рябчун [та ін.]. – Харків, 2012. – 47 с.

УДК [635.35:631.559]:[631.526.325+58.05]

Гайова Л.О., аспірант^{*}

Харківський національний аграрний університет імені В.В. Докучаєва

ФОРМУВАННЯ ТОВАРНОГО УРОЖАЮ КАПУСТИ ЦВІТНОЇ ЗАЛЕЖНО ВІД ОСОБЛИВОСТЕЙ ГІБРИДУ ТА УМОВ ВИРОЩУВАННЯ

Постановка проблеми. В останні роки актуальною проблемою є збільшення виробництва та розширення асортименту овочевих культур, в тому числі й за рахунок малопоширених видів капусти і поліпшення їх якості. Капуста цвітна займає друге місце за площею після капусти білоголової. Площа під цим видом капусти на даний час в Україні складає близько 0,8-1,0 % посівів капусти. Урожайність овочевих рослин залежить від багатьох факторів: умов вирощування, правильного догляду за рослинами, погодних умов тощо. Одним із чинників, які впливають на продуктивність та якість овочів є вибір сорту або гібриду. Сучасне овочівництво має в своєму асортименті велику кількість овочевих культур та різноманіття сортів і гібридів. Вирощування високопродуктивних, якісно цінних сортів чи гібридів та постійне їх оновлення забезпечують можливість систематичного підвищення врожайності та покращення якості продукції. Проте, вони не можуть задовольняти вимоги овочівників усіх регіонів України, оскільки лише в умовах конкретної місцевості, яка максимально підходить для того чи іншого сорту або гібриду за комплексом ґрунтово-кліматичних і географічних факторів, вони повністю розкривають свій потенціал. У Лівобережному Лісостепу України питання вирощування капусти цвітної досі не можна вважати досконало вирішеним, воно вимагає подальшої розробки для цієї ґрунтово-кліматичної зони, вивчення нових високопродуктивних сортів і гібридів та інших конкретних умов овочівництва.

Методика досліджень. Для виконання експериментальної роботи проведені польові і лабораторні досліді. Польові досліді проводили на

^{*}Науковий керівник – Пузік Л.М., доктор с.-г. наук, професор